

253158

TISZTELETPELDANY

II. ÉVFOLYAM.

BUDAPEST 1937. JÚNIUS HÓ

9-10. SZÁM.

Medikus Újság

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre: 2 pengő.
Megjelenik: időközönként
Csekkzámla: „Medikus Újság”
szerkesztősége Budapest 35.098.

**SZERKESZTŐSÉG
HIVATALOS ÓRÁJA**

Péntek d. u. 1/25-től 1/28-ig.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

BUDAPEST,

VIII., Nagytemplom-utca 18. I. em. 9

Dr. Szabó József †

egyetemi nyilvános tanár

1874–1937

DR. SZABÓ JÓZSEF professzorunk meghalt

Szomorú napra ébredtünk Pünkösöd hétfőjén. Ismét felkerült a fekete lobogó az egyetemi épületek homlokzatára. Elszorult szívvel kérdeztük, hogy kivel fogatkozott meg a magyar orvosi kar, ki az, aki itthagyt bennünket váratlanul. Megdöbbenve tudtuk meg, hogy a mi jóságos Szabó professzorunk húnyt el tragikus hirtelenséggel, árván hagyva munkatársait, árván hagyva hallgatóit. Majd húsz év óta állott klinikájának élén s az ő kitarító működése révén érte el intézete azt a fokot, amely nemcsak hazánkban, hanem külföldön is elismertté tette nevét. Szabó professzorunk kutatásai mutatták ki, hogy a fogbetegségek milyen messzeágazóan kapcsolódnak be az általános emberorvoslásba és nem egy belső betegség eredetét sikerült a fogelváltozásokra visszavezetve kimutatni. Számos dolgozata jelent meg, úgy itthon, mint külföldön és terjedelmes tankönyvébe fektette le a fogászat nagyarányú alapjait. Működésére és tudományos munkásságára az elismerés nem késett. Számos külföldi tudományos egyesület választotta meg tagjává. Elnöke volt a fogorvosok nemzetközi szövetségének és ebben minőségében is erősítette a magyar orvostudomány színvonalát külföldön. Mint előadó, fogalom volt nálunk, mert tárgyát utolérhetetlen humorával fűszerezve kedveltette meg hallgatóival. Közvetlen modora eredményezte, hogy nemcsak a professzort, hanem szinte barátot láttunk benne, akivel számos ügyes-bajos dolog megvitatható volt és aki jó szívére hallgatva még abban az esetben is segített, amikor az legkevésbé volt várható.

A jó Isten kifürkészhetetlen akaratában megnyugodva kísértük 19-én utolsó útjára szeretett professzorunkat a Kerepesi-úti temető halottasházából. Dékánunk megható búcsúszavai után számosan, munkatársai közül, méltatták benne a felebaráti szeretet áldozatos hőseit. Fájó lélekkel búcsúztunk mi is szeretett Szabó József professzorunktól azzal a kérelemmel szívünkben, hogy adjon a jó Isten örök nyugodalmat neki.

Somogyi Ernő

KARTÁRS! FIZESS ELŐ A
Medikus Ujságra

Az igaz szó!

Van a magyarnak egy közmondása: mondj igazat, betörök a fejed. Hát mi vállaljuk a fejbeverést az igaz szó kimondásáért.

Az egyik napilapban megdöbbenő adatokat olvastunk arról, hogy hány magyar faluban nincs orvos és a sorok között kivehettük az ottani közegészségügyek állását is. Nem akarunk hivatkozni a lapunkban már megjelent ez irányú cikkekre, ami — lapunk terjedelme miatt — csak vázlatosan ismertette a falú egészségügyét, de bizonyos rokonszenvet érzünk az adatok írója iránt, mert autentikus egyéntől végre nyomtatva is olvashattuk e nyomorúságos állapotokat.

És ez is már valami!

Verba volant . . . s legtöbbször süket fülekre talál, de a betű megmarad. Szégyenünkre. Ugy a mi, mint a közegészségügy, valamint az ország szégyenére. A mi szégyenünk azért, mert bennünket okolnak miatta; a közegészségügy szégyene, mert a falú közegészségügyéről ma még beszélni nem lehet, végül az ország szégyene, mert őserőink pusztulása az ország szeme láttára megy végbe.

Bennünket érhet a vád, hogy miért nem telepedünk le falun. Kilencezernél több az orvosok száma és még sem jut belőlük kétezer a falúnak. Talán tudják az okokat is egyesek, mások pedig — ahogy a nóta mondja — „nem is akarják“. S ezek vannak többségben. Lehetne segíteni ezen, egy kis jóakarattal. E cikk terjedelme nem engedi, hogy részletesen tárgyaljuk a lehetőségeket, de van rá mód és van rá eshetőség. Szorgálhatunk vele a hivatalos köröknek.

Közegészségről, véleményünk szerint, addig beszélni sem szabadna, amíg minden falunak, amely száz háznál többet számlál, nincs meg a maga orvosa. Az igaz, hogy egyesek részéről anyagi lemondás volna az ára annak, hogy a falúk orvosokkal legyenek ellátva, de azt a lemondást meg kell hozni a cél érdekében. Mi szívesen lemegyünk falúra, csak meg is tudjunk élni. Nem fényűző életmódról van szó, de orvosemberhez méltó megélhetésről.

A falu ma szegény, sok helyen az adót sem birják viselni, nemhogy még az orvos igényeit is ki tudnák elégíteni. Viszont az állam terhei is nagyok. A középutat megtalálni nehéz, de meg lehet találni, csak a vad bozótoktól kellene megtisztítani. És mi tudjuk, hogy mik ezek a búján tenyésző vadbozótok. Tudta az ifjúság március 15-én is. A mai ifjúság megélhetési lehetőségért harcol s ha nem adják meg e lehetőségeket, majd terem magának. Nem forradalom útján, hanem szívós, az ország érdekeit szem előtt tartó munkával.

Az életstandard ma nagyon eltolódott; egyeseknél túl nagy, másoknál viszont túl kicsi. Mérsékeljük a nagyot és emeljük a kicsit s az egyensúly helyre áll.

Sok az orvos a nagyvárosokban; adjunk lehetőséget a falunak orvostartásra s az egyensúly itt is helyreáll és megszűnnek az olyan vizsás állapotok, hogy pl. két orvos jut harmincezer emberre, mint az a békési tanyavilágban ma van. Ez az, amit szegyenlenünk kell. E felett nem térhetünk napi-rendre, mert a fajtánk pusztul el s aki azt tehetetlenül elnézi, az gyilkosa saját népének. Hogyan vigyük véghez a Magyar Feltámadást, ha nem lesz, aki feltámadjon. A megszállt területeken tudatosan irtják a magyart; legalább mi törekedjünk arra, hogy a meglevőket minél tovább megtartsuk és a születendőek egészségét Isten után mi védjük, hogy ha majdan a Magyar Feltámadás ideje eljön, legyünk még egynéhányan akik az ígéret földjére be is mehetünk.

S. E.

Nyári hasmenések

Nyári hasmenések, gastritisek, enteritisek és enterocolitisek gyógykezelésében igen fontos szerepet tölt be a **carbo medicinalis**. A szennygyógyító hatása kettős tulajdonságán alapszik. Az adsorbeáló hatás abban áll, hogy a szén a gyomor béltractusában különböző mérgeket tökéletesen és tartósan adsorbeálni képes. A szén **bevonó hatása** arra vezethető vissza, hogy finom elosztódású és ennél fogva kis szénmennyiségek is nagy területeket képesek bevonni. Ez a finom szénréteg megóvja a béltractust mindazoktól a kóros ingerektől, amelyeket rá a fertőzött, vagy izgató béltartalom gyakorol, egyúttal pedig a már inficiált és lobos területek számára a gyógyuláshoz szükséges nyugalmat biztosítja. A **Richter-féle Carbo medicinalis** tökéletesen tiszta szén, amely káros alkatrészeket nem tartalmaz és a Gyógyszerkönyv követelményeinek teljesen megfelelően a methylenkéket megfelelő hígításban színteleníti. A bacteriológiai vizsgálat szerint pedig a coli- és paratyphus bacillusokat 1 órai állás után elpusztítja, aminek bizonyítéka, hogy a Richter-féle Carbo medicinalissal összehozott bacillus-emulsióból a mikroorganizmusok ki nem tenyészthetők, a centrifugált üledékek feletti folyadék egerekre nem toxikus. A Richter-féle Carbo medicinalis tabletták, granulé és pulvis alakjában kerül forgalomba. Intoxicatióknál, gyógyszermérgezéseknél, gomba-, húsmérgezésnél, fertőzött bélbajoknál igen jól hat, s a betegség gyors lefolyását biztosítja. **Tannocarbon** tanninnal kombinált szénkészítmény, tabletták alakjában kerül forgalomba és különösen jó eredménnyel használható oly gyomor-bélbajoknál, ahol a diarrhoea áll előtérben.

FAMULUS

Immáron harmadszor mennek az ország különböző részébe, sőt külföldre is: Olaszországba, Ausztriába, Lengyelországba, Németországba, Bulgáriába, Franciaországba, stb. famuluskodni kartársaink, hogy gyakorlatilag is tanulmányozzák mindazt, amit egész évben az egyetemen elméletileg megtanultak.

Famuluskodni akarók száma nő, ellenben, sajnos kevés a famuluskodó hely.

Ennek okát abban látjuk, hogy alig kétszer annyian jelentkeznek famuluskodni mint amennyi hely van. Mindenkinél jelentkezni kellene. És pedig azért, hogy megmutathassuk előjáróinknak és felettes hatóságainknak: íme mindenki elmenne, de nincs elég hely; íme mindenki szükségét érzi annak, hogy gyakorlatilag is tanulmányozza mindazt, amit elméletileg megtanult, de nincs hely; íme mindenki gyakorlati kiképzés felé is törekszik, de nincs hol.

Ha ezt a törekvést felettes hatóságaink látják, hogy az ifjúságunk nemcsak elméleti, hanem gyakorlati kiképzés felé is törek-

szik, előjáróinkban is nagyobb lesz a cél elérésére való törekvés, látva azt, hogy a három évvel ez előtt elvetett magot az ifjúság is féltő gonddol ápolja és szeretettel veszi körül.

Ilyen törekvés mellett felettes hatóságainknak elismernie kell jogos kívánságainkat: ez intézményt nemcsak egyesek részére, hanem mindenki számára biztosítani kell — és pedig intézményesen.

Ezt kívánja a magyar medikus-ság, ezt kívánja közegészségügyünk és ezt kívánja Hazánk boldogulásába vetett szent hitünk.

*

Jövő tanévben a Medikus Ujság is bekapcsolódik a famulusi helyszerzés nehéz munkájába. Már szeptemberben megindítjuk munkánkat azzal, hogy elküldjük lapunkat minden olyan helyre, ahol famuluskodni lehetne. Sajtónkon keresztül igyekszünk majd meggyőzni mindenkit arról, hogy aki famulus helyet ad, az kettős célt szolgál: résztvesz a medikusság tudományos kiképzésében és módot nyújt a gyakorlati elmélyülésben.

**Megbízható orvosi műszer
Teljes orvosi felszerelés**

Kötszer, higienikus gumiáru, sérvkötő, gyógyhaskötő,
görcsér-gumiharisnya, ludaalp betét, egyenestartó,

Beteg- és lábápolási cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása:
LUSZTIG JENŐ TELJES ORVOSI FELSZERELÉSI VALLALATA
Budapest, IV., Múzeum-körut 31. — Telefon: 18-57-21. sz.

A Nemzeti Múzeummal szemben

A sebészi és bőrtuberkulózis új chemotherápiás gyógyszeréről

Hazánkban a gümőkór a legelterjedtebb népbetegség: évente ezrek pusztulnak el benne, ezrek válnak roncsoló csont- és izületi folyamatok által nyomorékká és sokakat torzít el a bőrfarkas (lupus vulgaris) annyira, hogy kénytelenek foglalkozásukat abbahagyni. Nagy örömmel kell tehát köszöntenünk a sebészi és bőrtuberkulózis új chemotherápiás gyógyszerét, a *Rubrophent*, melyet a Chinoin-gyár hozott forgalomba. A szer dr. Sailer Károly egyet. magántanár, az irgalmas-rendi kórház sebészfőorvosának előírása szerint készült és évekig tartó kísérletezések eredménye.

A szerrel, mely egy új, a szervezetre teljesen ártalmatlan festék-anyag, forgalombahozatala előtt vezető tudományos intézetekben, mint az I. sz. sebészeti klinikán, az Uj Szt. János-kórház és Szt. István-kórház különböző osztályain, a Fehér Kereszt-gyermekkórházban folytattak kísérleteket a nyirokmirígyek, a bél, a hashártya, a csontok és ízületek, a gége és a bőr gümős megbetegedéseinél és mindenütt kitűnő hatékonyságát állapították meg. Olyan izületi- és csontfolyamatok, melyeknél az amputatio, herefolyamatok, ahol a kastratio már nem látszott elkerülhetőnek, Rubrophen-kezelésre műtét nélkül gyógyultak. Ha az összes, több százra menő esetet vesszük tekintetbe, melyeket Rubrophen-nel kezeltek, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a Rubrophen-kezelés azon kívül, hogy számos beteget ment meg a nyomorékká válástól, az összes esetben a gyógyulási időt felére csökkenti.

A Rubrophen perorálisan, intravenás injekcióban és kenőcs alakjában kerül alkalmazásra. Belső alagolás után rövidesen javul a beteg étvágya és általános állapota, a másodlagos vészeség visszafejlődik, a vér haemoglobin-tartalma eléri a száz százalékot, a vörös vérsejtek száma gyarapodik. Egyidejűleg megindul a gümős folyamat javulása: a gümős mirígyek

felszívódnak, csont- és ízületi folyamatok visszafejlődnek, az esetleges sipolyok záródnak. A sipolyos esetek és a bőrfolyamatok kezelésénél a Rubrophen helyi alkalmazása kenőcs alakjában hathatósan támasztja alá a perorális, illetve injekciós kezelést. Műtétek előtti Rubrophen-kezelés a műtétek szövődmény-és recidivamentes gyógyulását biztosítják. Tüdőgümőkórnál is kiterjedt vizsgálatok folynak a Rubrophen hatására vonatkozólag, a klinikai vizsgálatok azonban még nem nyertek befejezést.

A Rubrophen még csak pár hónapja van forgalomban és máris mindenütt nagy iránta az érdeklődés. A tudományos világ szeme Magyarországra irányul: büszkék lehetünk, hogy hazánkból indult el ez a gyógyszer, mely a tuberkulózis — a rák mellett az emberiség legveszedelmesebb ellensége — legyőzésére hathatós fegyver az orvos kezében.

A „Medikus Ujság” sajtóalapja

Mult számban közölt „Medikus Ujság sajtó és könyvalapja” című közleményben megemlékeztünk arról, hogy könyvalapot létesítettünk és részben közöltük lapunk szíves és jóindulatú támogatóit.

Folytatjuk e névsort, azzal, hogy ezuton is hálásan köszönjük támogatásaikat és szeretettel kérjük, hogy továbbra se vonják meg a Medikus Ujsággal szemben eddig tanusított jóindulatú támogatásaikat.

Debreceni Mi Kir. Tud. Egyet.
Sebészeti klinika.

Sümegei István m. tanár.

Pekár Mihály egyet. ny. r. tanár.

Minder Gyula egy. m. tanár.

Kiszely György tanársegéd.

Buday Kálmán egyetemi tanár.

Kokas Eszter tanársegéd.

Alapy Henrik egyetemi tanár.

Szentgyörgyi Albert egy. ny. r. tanár.

Veress Elemér egy. ny. r. tanár.

Vertán Emil egy. ny. r. tanár.

Vitray Antal m. tanár.

(folytatjuk)

Mentőknél.

Egy ifjú mentőtitanak panaszkodik egy beteg:

— Doktor úr, kérem, nekem nagyon fáj a csuklóm; később meg elmondja, hogy gomorheaja van.

A kolléga mentőknél beszámol a csodás betegségről, mire az idősebb kollégák nevetve mondják a diagnozist: teudovaginitis.

— Nem lehet, tiltakozik az ifjú mentő, mert illető férfi!

Gépirás

Szak- és egyéb munkák gépirását vállalom. Egy oldal — 8 fillér.
Cím: IX., RANOLDER-U. 30. II. 19.
Értekezés: 12—2-óraig.

O. H. S. E. ROVAT

Elnök: Mezey Pál. Rovatvezető: Ruszthy Miklós, szünidei titkár:
Hivatalos idő: csütörtök fél 10— fél 11.

Szünidei választmány.

1937 május hó 8-án megtartott közgyűlésen a szünidei tisztikar az alábbiakban választatott meg.

Elnök: Mezey Pál

Titkár: Ruszthy Miklós

Pénztáros: Dögl Tibor

Könyvtáros: Doby Tibor

Választmányi tagok: Marioszky Tibor, Mezey Sándor, Váczy László, Zatoschill Ferenc.

Az Orvostanhallgatók Segítő és Önképző Egyesületének elnöksége a következő pályázókat részesítette külföldi csereakcióban:

Anglia: Dobay István.

Ausztria: Bécs 2 hónapra:

Koos Rudolf

Balás Iván

Oszatzky Tibor

Moróc Károly

Köves István

Bécs: 1 hónapra:

Bobory Julia

Csóványos László

Gintner Antal

Drótos Pál

Kuharik József

Kuharik Stefánia

Nagy Ilona

Benczur Gyula

Weisinger Ilona

Innsbruck: 2 hónapra:

Varga Endre

Endrédy Irén

Hajts Gyula

Finnország: 2 hónapra:

Gidro Frank Lothár

Győri Ferenc

Lettország: 2 hónapra:

Nyényei Etele

Csukási Margit

Bulgária: 2 hónapra:

Plank László

Lejkovics László

Magyar Károly

Veszprémi Lajos

Sági Elemér

dr. Szaboles Zoltán

dr. Páli Kálmán

Franciaország: 2 hónapra:

Balázs Dezső

Sikli Kornélia

Lengyelországba: 2 hónapra:

Tibédi Dezső

Sértő Radics István

Gráf Ferenc

Erdélyi Julianna

v. Bakos László

Belföldi famulusi akció

1937. V. 6-án történt döntés értelmében a következők nyerték el a famulusi ösztöndíjakat:

Kálmán Jenő VIII. f. é. Pásztó
(2 hónap)

Hargittai Rezső VIII. f. é. Tapolca
(2 hónap)

Varga Béla VIII. f. é. Zircz
(2 hónap)

Varga István VI. f. é. Sopron
(2 hónap)

Molnár Zoltán VIII. f. é. Szombathely
(2 hónap)

Müller Sándor VII. f. é. Diósgyőr
(2 hónap)

Hammerlein György VI. f. é. Sátoraljaújhely
(2 hónap)

Földes Ferenc VIII. f. é. Solnok
(2 hónap)

Pentz Emil VIII. f. é. Gyula (2 hónap)
 Manner László VI. f. é. Nyíregyháza (2 hónap)
 Neuberger János IX. f. é. Nyíregyháza (2 hónap)
 Oberna Ferenc VIII. f. é. Balassagyarmat (2 hónap)
 Kenessey István VIII. f. é. Balassagyarmat (2 hónap)
 Boksay Pál X. f. é. Kapuvár (2 hónap)

Szolár Béla IX. f. é. Kapuvár (2 hónap)
 Nagy Erzsébet VIII. f. é. Baja (2 hónap)
 Nagy Ilona VIII. f. é. Baja (2 hónap)
 Barcaházi József VIII. f. é. Hódmezővásárhely (2 hónap)
 Ringer Andor X. f. é. Hódmezővásárhely (2 hónap)
 Száva Lajos V. f. é. Szentendre (1 hónap)

MIKROSKOP

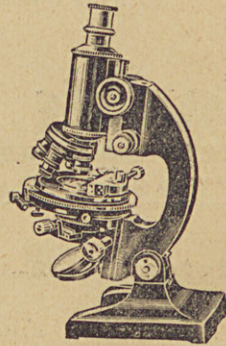
Lapunk mindent elkövetett eddig is, és elkövet ezután is, hogy oly dolgokhoz juttassa kartársainkat, melyeknek a megszerzése nehézségekbe és nagy anyagi áldozatokba kerül.

Ezért rendszeresítettük a „Medikus Ujság orvosi táska” akciónkat, ezért rendszeresítettük a könyvakciónkat, és ezért követtünk el mindent, hogy pályázatainkon szép és ritka tudományos szakkönyveket adhassunk ajándékba: Kenyeres Balázs emlékkönyv, Urulógiai szakdolgozatok, orvoscépezés egyes számai.

Most pedig olyan dolgot igyekszünk bekapcsolni, amely minden medikusnak álma: mikroszkop.

Sajnos, a mi szűkös és sanyarú anyagi viszonyaink nem engedhetik meg, hogy egy medikus már egyetemi tanulmányai alatt mikroszkoppal rendelkezhessen. De nemcsak medikusok, hanem még fiatal orvos-generáció sincs abban a helyzetben, hogy ezt megtehesse.

Kénytelenek vagyunk tanulmányaink alatt szükséges metszeteket, egyszerű látással rögzíteni, vagy pedig állandó ábrák nézésével az egyszerű látott dolgot feleleveníteni. Ez pedig nem tökéletes munka. Az emlékkép hamar elmosódik, mert nincs alkalom arra, hogy újból-újból felidézzük.

Fiatal orvos nemzedékünk pedig nem keres annyit, hogy megszerezhesse a legszükségesebb orvosi felszerelést: jól felszerelt orvosi táska és mikroszkop.

A Medikus Ujság már megjelenése óta mindent elkövetett,

hogy mikroszkop beszerzése ne ütközzön drótakadályokba, ne legyen álmkép az, hogy „mikroszkopom van“.

Végre hosszas utánjárás és sok tárgyalás után elértük azt, hogy olyan mikroszkopot hozhassunk majd forgalomba, mely a mai tudományos világ igényeinek tökéletesen megfelel.

A mikroszkop 3 revolveres, szekrénykével együtt. 90°-ban hajlítható, mikrométer csavar-

ral, iris diaphragmával. Optikai felszerelés: 3 drb. achromaticus tárgylencse, 1 drb. olajimmersiós tárgylencse. Oculár: 3 drb.

Ára: 500 pengő.

Fizethető havi *tíz pengős részletben.*

Bővebb felvilágosítást ad lapunk, de csak válaszbélyeggel ellátott levélre vagy válaszlevelezőlapra.

**Orvosi
tankönyvek
szakmunkák
bevásárlási
forrása**

Novák Rudolf és Tsa.

orvosi szakkönyvkereskedése

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 21.

Telefon: 1-302-17.

Az igen tisztelt Orvostanhallgató Urak részére különlegesen kedvező részletfizetési feltételek, folyószámlák.

KÖNYVISMERTETÉS

Magánorvosi és hatósági orvosi bizonyítványok kiállítása. Irta: dr. Bayer Emil tiszti-orvos. Előszóval ellátta: dr. Verebély Tibor egytanár. Novák Rudolf és Tsa Tudományos könyvkiadóvállalata és orvosi szakkönyvkereskedés kiadása. 1937. 96 oldal terjedelmű. Ára: 5.— pengő.

A mű szerzője mint orvosethikai író eddig megjelent kiváló dolgozatai révén orvostársadalmi körökben jólismert. Jelen munkája hézagpótló, miután a szakirodalomban ez a tárgykör még ily alaposan és terjedelmesen feldolgozva nincsen. E mű nemcsak az orvosokat, hanem az ügyvédek, bírákat és a pénzügyigazgatás szakembereit is egyformán érdekli. Az áttekinthetőség megkönnyítése érdekében, szerző táblázatosan ismerteti az összes előfordulható bizonyítványfajokat, azok törvényes kellékeit, — mindenütt megjelölve a vonatkozó törvények és törvényes rendeleteket.

Gyermekek akarok . . . ! írta dr. Földes Lajos. Kiadja: Novák Rudolf és Tsa tudományos könyvkiadóvállalat és orvosi szakkönyvkereskedés.

Ez a könyv a nagyközönség számára s ennek megfelelően népszerű nyelven íródott. Azoknak szánta a szerző vigasztalásul (legalább az előszavában azt olvassuk), akik bizonyos okoknál fogva a gyermekáldást nélkülözni kénytelenek. Rámutat a gyógyítás lehetőségeire s ezzel „bizalmat önt a reménytelenekbe”. Tíz fejezeten keresztül tárgyalja a témát, kezdve a női

nemiszervek bonctanán, folytatva menstruációs cikluson, majd a megtermékenyítést, a terméketlenséget és annak okait, valamint a segítés módját, a férfi szerepét a terméketlenségben s végül számos olyan kérdést vitat meg, ami még e téren felmerülhet. Ma, amikor a nagyközönség nagyjából tájékozva van bizonyos orvosi kérdésekről, azt mondhatjuk, hogy a tárgyalás menete elég jó, sőt talán túlságosan is jó azoknak, akik az ellenkezőjét akarják. Van ugyanis egy fejezet, amelyben a megtermékenyítés legalkalmasabb idejéről értekezik a szerző és a mellékelt táblázat segítségével bárki meg is állapíthatja magáról, hogy mikor a legalkalmasabb arra. Ezt nagyon is ki lehet használni azoknak, akik gyermekek nem akarnak. Bármennyire is elhisszük a főorvos úrnak, hogy rendelőjét majdnem azok töltik meg, akik minden áron gyermeket akarnak, de szomorú tapasztalataink vannak másoknál az ellenkezőjéről is. Nem utalunk a napilapokban sajnos, gyakran megjelenő ez irányú cikkekre, mert csak azok az esetek kerülnek napvilágra, amelyek tragédiával végződnek. Azoknak a számát, akik terhüktől símán szabadulhattak, még hozzávetőlegesen sem tudhatjuk meg. Viszont van már elég ponyvairódalom, amely burkoltan a legjobb szereket ajánlja a gyermekáldás ellen és félő, hogy ez a mű sem más, mint tudományos mezbe öltöztetett ismertetése a fogamzás legalkalmasabb, de ezúttal a legalkalmatlanabb idejének.

S. E.

Tanuljunk könnyen, gyorsan németül!

A német nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára Irta Prof. dr. Ernst Häckel, a Pázmány Péter Tud. Egyetem megb. előadója, a báró Eötvös Coll. tanára. Megjelent Novák Rudolf és Tsa Tudományos Könyvkiadóvállalata (Budapest, VIII., Baross-utca 21.) kiadása 330 oldal. Ára: P. 6.—. Negyedik kiadásban megjelent új német könyv címét olvasva, bizonyára sokan fogják fejüket hitetlenül csóválni lehetséges lenne-e valóban a rettenetes és megtanulhatatlan német nyelvet nemcsak megtanulni, de még hozzá alaposan könnyedén, játszva és rövid idő alatt. A művet átlapozva minden érdeklődő megállapíthatja, hogy a mű kitűnő szerzője, — aki a legismertebb osztrák nyelvpedagógusok egyike, a címben ígértet teljes egészében be is váltja. Műve kitűnő tankönyv, megbízható tanácsadó a német nyelv kiis-

merhetetlen ingoványain. — melynek ismerete ma már létérdek és úgyszólván elengedhetlenül szükséges. Anyagát vidám történetek, irodalmi és történelmi érdekessé-
gű anekdottákkal fűszerezve, szórakoztatja tanulóit. Egyforma súlyt fektet a nyelv alapos elsajátítására — a folyékony beszéd, szép német fogalmazás és gazdag szókinccs gyűjtésére. Lépésekben halad, — egy-egy leckéje az anyag tág területeit öleli fel —, a német nyelv sajátosságainak (germanizmusok), a német és magyar nyelv kifejezésmódja közti különbségeknek és árnyalatoknak ismétlésével valóban a legtökéletesebb német nyelvkönyvet adja az érdeklődők kezébe. Kezdő és haladó, — öreg és fiatal egyformán és a legszebb haszonnal forgathatja a kiváló könyvet, mely magánúton való tanulásra is a legalkalmasabb. És hogy ez tényleg így van, bizonyítja ezt az, hogy e munka már a negyedik kiadást is elérte.

Hechtl János oh.

Tudományos apróságok

Mérges-e az akácfa?

Sokan talán nem hallották, hogy az akácfa mérges volna. A tapasztalat azt mutatja, hogy állatokra bizony mérgező hatású. A lombzat maga nem mérgező, de a kéreg, a mag, a fa és gyökérszet méregtartalmú. A mérgező hatást a robinin nevű glycosida, a robin és robilin (mely csak a kéregben található) nevű protein okozza. Már 150 gr. kéreg elfogyasztása után erős zavar áll be az állat

egészségében: nehéz, horkanó légzés; 40—41 fokos testhőmérséklet, rendkívül szapora szívverés és majdnem teljes vakság. Az állat legfájdalmasabb kínok között 10 óra alatt elpusztul, ha ugyan előbb szánalomból le nem ölik.

Mi az oka a fáradtságnak?

A fáradás tünetei: hajlott vagy hanyag testtartás, félig nyitott szem lassú, bizonytalan és össze-
rendezetlen mozdulatok, késedelmes reakciók, melyek rendszerint

általános hatásban nyilvánulnak meg és fájdalom érzetét keltik. Okául egyesek a nagy molekulájú kenotoxinok mérgező hatásának tulajdonítják, mások a fáradság okát tejsav kifejlődésének tudják be. A kenotoxinokat közelebbről nem sikerült meghatározni s azért jelenléte csak hypothetikus. A tejsavval meg úgy vagyunk, hogy bár az izmok összehúzódása alkal-mával képződik és a vérbe is át-megy, de ott aztán oxigénfelvétel folytán tejcukorra és glycogenné alakul át, maradéka pedig szén-savvá és vízzé ég el. Sokkal való-színűbb azonban, hogy a fáradságot az ideg és izomrendszer erő-sebb igénybevételekor a vérbe lépő kalium és kalciumsók okozzák. Kutya-kon végzett kísérletek alkal-mával a kaliumtükör 16.7%, a kal-ciumtükör 9.7%-kal emelkedett el-fáradáskor. Viszont klórkalcium befecskendezéssel sikerült állato-kon álmat létre hozni. A legújabb vizsgálatok is megerősítik, hogy fáradásnál a kalium és kalcium el-tolódása a vérben bír jelentőség-gel.

Az intermedin hormonról

Zondek szerint az ember agy-alapi mirigyében képzett és a vér-be, továbbá a szemben s megtalál-ható intermedin hormon Jores A. vizsgálatai alapján nemcsak a szín-alkalmazkodás képességével bíró állatok színváltozását idézi elő, ha-nem a szembíornak fokozott kép-zését is előmozdítja, miáltal le-hetővé teszi a sötétben való látást. Az ember szeme viszonylagosan hosszú idő mulva tud csak a sötétben alkalmazkodni, mely idő a szembíornak képzéséhez szüksé-ges. Ezen idő az intermedin hor-monnak befecskendezésével rövidít-hető. A hormonnak ezen funkciója

abból is kitűnik, hogy az éjjeli és nappali állapotokban különböző mennyiségben fordul elő. Így pl. a tyúk csak 0.05; az ember 0.2, a ten-geri malac 0.8 hatóegységet tar-talmaz, a macska azonban, amely tipikus éjjeli állat, 3 hatóegység birtokában van. E megállapítás készítette a kutatókat arra, hogy a szürkületi vakságot e hormon ada-golásával befolyásolják kedvezően.

Mi a kumisz gyógyhatása?

Történelmi feljegyzésekből tud-juk, hogy honfoglaló őseink, va-lamint az Árpád-házi királyok idejében a kumisz szívesen fo-gyasztott ital volt. Ma már csak Belső Ázsia nomád népeinél sze-repel. A kumisz kancatejből ké-szülő szeszesital, amely meglehe-tősen sok fehérjét, cukrot, zsirt tartalmaz. Caseinjának megvan az a jótulajdonsága, hogy finom pelyhekben csapódik ki s így könnyen emészthető. Ivása al-kalmával a bélcsatornában fel-szaporodó különleges bacterium-flórája túlsúlyra jutva sok ártal-mas bacteriumtól szabadítja meg a bélrendszert. A benne levő alko-holnak gyenge izgató hatását, valamint vitamintartalmát figyé-lembevéve megérthetjük, hogy miért próbálkoznak vele a gyógyá-szatban. Ma már Közép Ázsia egyes helyen valóságos „Kumisz-szanatóriumok” vannak, ahol pa-lackozott kumisszal gyógyítanak. Ezek a szanatóriumok elsősorban az első stadiumban levő tüdő-betegek, majd gyomor és bél-betegségek, vérszegénység, lég-csőbántalmak, étvágytalanság és más lesoványodással járó beteg-ségek gyógyításával foglalkoz-nak. A közlések szerint ez ered-mények meglepően jók.

ELMESPÓRT

E rovatban közölt rejtvények megfejtését legkésőbb szeptember hó 1-ig kérjük szerkesztőségünkbe küldeni. A leveleket úgy az O. H. S. E.-ben levő *Medikus Ujság* postaládájába, valamint a dékáni hivatal portásánál is leadhatók. A vidéki kartársakat és szerkesztőségi megbizottainkat kérjük, hogy a megfejtéseket legkésőbb szeptember hó 1-ig juttassák szerkesztőségünkbe.

Dacára a sajnálatos nyomdahibának a mult számunkban közölt rejtvényünket várokozáson felül sokan fejtették meg. A beérkezett megfejtések tömegéből arra következtetünk, hogy a keresztrejtvény megnyerte kartársaink tetszését. Az újabban közreadott rejtvényekhez kellemes szórakozást kívánunk.

A megfejtők közül sorshúzás útján a következők részesültek jutalomban. 1/a díj: Kolozsi Lajos (Pécs) és Ruszty Miklós (Bp.). 1/b díj: Gorka Blanka (Bp.), 2. díj: Lakatos Ilona (Bp.), 3. díj: Szollár Andor, 4. díj: Ferke János, 5. díj: Hesz Andor. 6. díj: Foriáncsics Lajos.

Szerkesztőségünk ezúton is kellemes vakációt kíván kedves kartársainknak.

KERESZTREJTVÉNY.

Beküldte: **Jeney Gabriella.**

1		2	3		4	5	6	7				
	+	+	+	8		+	+	9				
10					11		+	+	+	+	12	
	+	+	+		+	+	13		14	15	+	+
16	17	+	+	18	+	+	+	+	19		20	
21		22		23	24							
25								+	+	26		
27				+	+	+	+	28	29	+	+	
30				31	32	+	+	34	34			
	+	+	+	+								

Vizsintes:

1. Két híres sebész, egyet. tanár — köztársasággal.
8. Kis számszám.
9. Dalköltő (1703—64) versei világiak.
10. Vérmérgezés.
12. Arzén kémiai jele.

13. Király — idegen nyelven. (végén fölös betű).
16. Orvos — klasszikus nyelven. (röv.)
19. Vezér.
21. Vissza — újralakítás.
25. Mos — idegen nyelven.
26. Személyes névmás.
27. (1843—1918) a fertőző bacillusok feltalálója (betű kev.)
28. Véd.
30. Falusi iskola (á = o).
33. Helyhatározó.

Függőleges:

1. Betegség.
2. Rögtön fizet (fonet.).
3. Művészet.
4. Flamand zeneszerző XVI. sz. (betű hiány).
5. Német viszonyzó (összevonva).
6. Idegen helyeslés.
7. Ide — ikerszava.
11. Nemzet.
14. Vissza — országgyűlés színhelye.

15. Idegen — hívás.
17. A növény kezdetleges állapota (betű kev.).
18. (1875) Egyet. tan. (magánjog) (fölös ék.).
20. Halfajta.
22. Festőművész (1865).
23. Méh — mássalhangzó.
24. Rag.
29. Ültet.
31. Háziállat.
32. Le — németül.
34. Kettős mássalhangzó.

1. díj: Kenyeres Balázs emlékkönyv.

1/a. díj: Dolgozatok az urológiai klinikáról.

Megfejtésül beküldendő: vizszintes: 1., 10., 19., 21., 27.; függőleges: 1., 4., 14., 18., 22.

2. díj: Papp: A mai Magyarország erkölesrajza.

3. díj: Karácsonyi: Három zenetörténeti tanulmány.

4. díj: dr. Czettler: Földbiratokpolitika.

5. díj: dr. Zsivny: Utazásom Marakkóban.

6. díj: Förster: A löcei fehérasszony történeti alakja.

7., 8., 9., 10.: v. Novák: Párizsi levél.

3—10. díjakat: Novák Rudolf és Tsa tudományos könyvkiadóvállalat (VIII., Baross-utca 21.) ajándéka.

Szerkesztői üzenetek

„F” Budapest. Kedves kartárs! köszönjük a cikket; amint látja, le is közöltük. Nagyon kérjük, hogy a jövőben ne „gázcédulán” küldje be a cikkét, hanem olvashatóan és rendes írka formájú papiroson. A gázcédulák ezután csak nekik megillető helyre kerülnek. Üdvözljük.

Kartárs. Kartársaink szerkesztőségünk tagjait az utcán kéri meg ismételten arra, hogy nevüket jegyezzék fel, mert egy rejtvényt megfejtettek. Tisztelt kartársak, az utca nem arra való, hogy szerkesztőségi ügyeket intézzünk! Kérjük ugy ilyen ügyben, mint bármi másban vagy levélileg vagy személyesen a szerkesztőséghez fordulni. Hivatalos időben bárkit szívesen fogadunk. Ha már mindenáron az utcán

akarják a rejtvényügyeket elintézni, úgy legalább egy cédulára az illető írjon fel mindent (megfejtés, név, lakás) és azt adja át valamelyik szerkesztőnknek.

T. G. Pécs. Nagyon csodáljuk kartárs levelét, de nem vagyunk okai semminek. Hogy miért nem közöltük a cikkét? Hát annak egyszerű a magyarázata: későn jött. A lapzártát közöltük a kartárssal. A következő számban már nem volt időszere. Az aktualításokat nem közölhetjük, mert nincsenek kellően alátámasztva. Üdvözljük.

Jókedvű medikus Budapest: a viccei nagyon régiek, bár új köntösbe bujtatta. Eredeti viccet kérünk és kevésbé sikamló! Egy viccben nem a disznóság a lényeg, hanem a szellem!

Ruberophen

CHINOIN

**g ű m ő k ő r o s
betegségek
egyetlen
chemoterapiás
gyógyszere!**

Új, eddig ismeretlen szintetikus festékanyag: Trimethoxy-dioxy-exotritan, porampullában, ennek natriumbisulfáttal képzett vegyülete.

I R O D A L O M:
Orvosi Hetilap 1937. évi 19. szám. (Dr. Sailer Károly e. m. tanár közleménye és a kir. Orvosegyesület ápr. 30-i ülésének jegyzőkönyve).

Tabletta, injectió, kenőcs

